

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Збірник тез виступів учасників

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

**Актуальні проблеми реформування
дошкільної та початкової освіти України
у контексті євроінтеграційних процесів
(10 грудня 2019 р.)**

Рівне – 2019

УДК 371: 378

ББК 88.3

П-86

Збірник тез виступів учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «**Актуальні проблеми реформування дошкільної та початкової освіти України у контексті євроінтеграційних процесів**» (10 грудня 2019 р.). Рівне: РВЦ МEGY імені академіка Степана Дем'янчука, 2019. 334 с.

У збірнику представлено наукові статті викладачів та студентів ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Рівненського державного гуманітарного університету, інших ЗВО та освітніх установ України, які присвячено актуальним проблемам реформування дошкільної та початкової освіти в контексті євроінтеграційних процесів.

Відповідальність за якість оформлення тез і цитування джерел несуть автори та наукові керівники.

Організатори конференції:

д. пед. н., проф. **Дем'янчук Анатолій Степанович**, ректор ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»;

к. пед. н., доцент **Пагута Тамара Іванівна**, директор Інституту педагогічної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»;

д. пед. н., проф. **Красовська Ольга Олександрівна**, завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»;

д. пед. н., проф. **Сойчук Руслана Леонідівна**, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

д. пед. н., проф. **Пріма Раїса Миколаївна**, завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти Східноукраїнського національного університету імені Лесі Українки;

к. пед. н., доцент **Мельничук Лілія Борисівна**, завідувач кафедри педагогіки Інституту педагогічної освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»;

д. пед. н., проф. **Шевців Зоя Михайлівна**, професор кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

к. пед. н., доцент **Яковишина Тетяна В'ячеславівна**, доцент кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

© Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. С. Дем'янчука, 2019

ЗМІСТ

Секція 1. Спадщина В. Сухомлинського в контексті пріоритетів освіти XXI століття.....	8
--	----------

Зубик З. М. Спадщина В. Сухомлинського в контексті пріоритетів освіти XXI ст.....	8
--	---

Остапйовська Т. П. Використання педагогіки партнерства у педагогічному досвіді В.О.Сухомлинського.....	11
---	----

Твердун Ю. О. Шанобливе ставлення до людей учнів початкової ланки як одна із якостей вихованості.....	15
--	----

Якобюк Д. М. Особливості навчально-виховної роботи в авторській школі Василя Сухомлинського.....	21
---	----

Янчук О. О. Дзеркало Нової української школи в надбаннях В. О. Сухомлинського.....	25
---	----

Секція 2. Дошкільна освіта в Україні: перспективи та проблеми реформування.....	28
--	-----------

Арендарчук Н. А. Пошуково-дослідницька діяльність дошкільників в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.....	28
---	----

Бубін А. О. Педагогічна концепція Фрідріха Фребеля.....	33
--	----

Іванова В. В. Моделі організації сучасної дошкільної освіти у системі неперервної освіти у країнах європейського союзу.....	36
--	----

Іванова Н. В. Топос дошкільної освіти в духовно-онтологічних стратегіях мислення.....	40
--	----

Корицька Т. Р. Етичне вчення німецького філософа й педагога Й. Гербарта.....	43
---	----

Секція 3. Нова українська школа: нові підходи, методики, технології. Інклюзивна освіта.....	46
--	-----------

Віннік І., Буднік С. Формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи засобами проєктної діяльності.....	46
---	----

Горбняк О. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності в умовах інклюзії закладу загальної середньої освіти.....	50
--	----

Гроховчук І. М. Організаційно-педагогічні умови підготовки дітей до школи в навчально-виховному комплексі.....	54
---	----

Демидюк Н. В. Інклюзивне освітнє середовище як умова забезпечення рівного доступу до навчання в Новій українській школі.....	58
---	----

Дерев'янюк Н. З. Проблема розвитку просоціальної поведінки в умовах інклюзивного освітнього середовища.....	62
--	----

Жакун І. І. Проблеми інклюзивного навчання та шляхи їх вирішення.....	65
Засєкіна І. А. Формування пізнавальної активності учнів молодшого шкільного віку засобами інтегрованого навчання.....	69
Кизицька А. В. Використання педагогічних програмних засобів для початкової школи.....	72
Ковальчук М. В. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до проведення спостережень за змінами в природі.....	76
Красовська О. О. Технології формування мистецької компетентності учнів молодшого шкільного віку в інноваційному середовищі Нової української школи.....	80
Мисько І. П. Дидактичні засади підготовки майбутніх вчителів початкової школи до професійної діяльності в освітньому середовищі Нової української школи.....	85
Остапівська І. І. Інформаційна діяльність учителя початкової школи відповідно до концепції Нової української школи.....	90
Петрук О. М., Соїко І. М., Теоретичні основи формування мовленнєвої компетентності та культури мовлення вчителя Нової української школи.....	93
Пилипчук Т. Л. Педагогічні умови формування інклюзивної компетентності майбутнього вчителя початкової школи у закладі вищої освіти.....	96
Попова А. В. Організація освітнього середовища на пріоритеті дитиноцентризму.....	100
Реверська О. М. Стан та перспективи впровадження інклюзивної освіти в Україні.....	104
Рославець Р. М., Махновець Н. В. Формування цілісного сприйняття природи в теорії і практиці початкової освіти.....	108
Усач К. А. Самоствердження особистості як психолого-педагогічна проблема.....	112
Фридрих А. І. Особливості навчання першокласників в контексті Нової української школи.....	115
Хом'як О. А. Технології формування соціальної та громадянської компетентностей молодших школярів.....	119
Шевців З. М. Комплексний підхід до організації освітнього процесу учнів з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти.....	125
Секція 4. Інтеграція професійної освіти України до європейського та світового освітнього простору.....	129
Колдун Д. О. Інноваційні технології в умовах сучасного освітнього середовища.....	129
Марчук О. О. Використання інтернет-матеріалів під час вивчення волинського шкільництва XIX – першої половини XX ст. у закладах вищої освіти.....	133

Мішак Е. В., Велінець П. В., Сотник Ж. Г. Українська козацька система виховання як феномен української етнопедагогіки.....	136
Потапчук Ю. В. Педагогічна майстерність як важлива складова сучасного вчителя початкової школи.....	140
Швед В. В. Використання навчальних комплексів Oxford University Press у початковій та середній школі.....	144
Шкабаріна М. А. Методичні рекомендації щодо розвитку педагогічної креативності майбутніх учителів.....	148

Секція 5. Світові тенденції організації професійної підготовки конкурентноздатного фахівця педагогічного профілю.....152

Берладин О. Б. До питання розширення змісту професійної підготовки майбутнього вчителя англійської мови для початкової школи.....	152
Вітюк В. В. Індивідуальна науково-дослідницька діяльність студентів закладів вищої освіти як одна із форм якісної лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя початкової школи.....	155
Дембіцька М. І. Реформування змісту початкової освіти в провідних країнах світу в XXI столітті.....	158
Пріма Д. А. Формування ціннісно-сислової основи професійної позиції майбутнього вчителя початкової школи.....	162
Пріма Р. М. До питання формування професійної мобільності майбутнього вчителя початкової школи: вітчизняний і закордонний досвід.....	166

Секція 6. Реалізація компетентісно-контекстного підходу в умовах модернізації системи професійної педагогічної підготовки.....169

Білак М. В. Методичні особливості професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи на засадах компетентісного освітнього процесу.....	169
Борова В. Є. Поняття «фонематичного слуху» в контексті сучасної педагогічної діагностики його розвитку.....	176
Гаврілова А. П. Сутність інноваційної діяльності як особливої моделі педагогічної взаємодії у процесі професійної підготовки вихователів закладів дошкільної освіти.....	180
Гулюк С. О. Проектна діяльність як засіб формування професійної компетентності майбутніх учителів.....	183
Карпова О. О. Використання ігрових технологій на уроках математики у початкових класах.....	186
Комарницька Н. М. Когнітивний компонент технології формування професійної спрямованості особистості майбутніх педагогів.....	192
Лужицька М. М. Сучасні тенденції теорії і практики професійної підготовки вчителя початкової школи у галузі мистецької освіти в XX – XXI столітті.....	196

Мариніна І. В. Формування готовності вчителів початкової школи до впровадження гендерного підходу.....	203
Миськова Н. М. Основні тенденції розвитку сучасної математичної підготовки майбутніх учителів початкових класів.....	207
Овдійчук В. А. Особливості підготовки майбутніх учителів до розвитку критичного мислення молодших школярів під час вивчення інформатики.....	210
Чосік Л. Я. Розвиток професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи у процесі викладання курсу «Методика навчання математичної освітньої галузі».....	213
Яковшина Т. В. Творча активність як показник готовності майбутніх учителів до професійної діяльності.....	217

Секція 7. Інноваційне проектування освітнього середовища в сучасному закладі дошкільної освіти і початковій школі.....

222

Ващук А. С. Сучасні підходи до логіко-математичного розвитку дошкільників.....	222
Волинець Ю. М. Спостереження як основний метод ознайомлення дошкільників з природою.....	226
Габор В. А. Методика розвитку мовленнєвих творчих здібностей дошкільників засобами ігор-фантазувань.....	230
Замелюк М. І., Оксенчук Т. В., Міліщук С. О. Особливості розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку з «дарами» Фребеля.....	233
Калитяк А. Теоретичний аспект формування медіаграмотності молодших школярів.....	236
Карпів І. Є. Уявлення про час як складова розумового розвитку дітей старшого дошкільного віку.....	239
Коломис А. І. Підготовка майбутніх учителів до організації освітнього середовища сучасної початкової школи.....	243
Кревська А. О. Вплив образотворчого мистецтва на розвиток художньо-творчої активності дітей дошкільного віку.....	246
Кревська А. О. Формування художньо-творчої активності дітей старшого дошкільного віку шляхом ознайомлення з косівським розписом.....	248
Кулініч Ю. А. Використання лінгводидактичної спадщини Софії Русової у фаховій підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.....	251
Кущева Ю. О. Формування здорового способу життя дітей дошкільного віку засобами фізичної культури.....	257
Максимчук Н. С., Максимчук Д. А. Теоретико-методична модель підготовки майбутніх вихователів до ознайомлення дітей з народознавством.....	261

Маленька Н. В. Використання елементів дуальної освіти у процесі підготовки майбутніх вихователів до ознайомлення дошкільників з професіями дорослих.....	265
Мельничук Л. Б. Критерії, показники та рівні готовності майбутніх учителів до професійної діяльності в умовах інноваційного освітнього середовища.....	270
Нодь Є. Б. Формування математичної компетенції дітей дошкільного віку на сучасному етапі.....	275
Овдіюк М. І. Дидактичні особливості організації освітнього процесу в умовах різновікової групи закладу дошкільної освіти.....	278
Пагута Т. І. Формування мовленнєвої компетенції дошкільників на заняттях з логіко-математичного розвитку.....	282
Попадинець Н. В. Професійна підготовка майбутніх вихователів дошкільних закладів у галузі художньо-естетичного виховання засобами технологій контекстного навчання.....	286
Ткачук К. О. Використання інноваційних методик роботи з батьками в закладах дошкільної освіти.....	294
Хомич С. О. Методика проведення дидактичних ігор природничого змісту з дошкільниками різного віку.....	298
Циплюк А. М. Середовище закладу дошкільної освіти з позицій його здоров'язбережувальної спрямованості.....	302
Чернега Н. В. Особливості фізичного розвитку дітей дошкільного віку.....	307
Шило І. О. Квест технологія як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.....	312
Ярошук Р. В. Інноваційне освітнє середовище як психолого-педагогічна проблема.....	316
Ясковець В. В. Педагогічна техніка як складова педагогічної майстерності вчителя.....	320
Секція 8. Проблеми психологічного розвитку дитини.....	323
Ничипорук Л. Ю. Розвиток емоційної сфери підлітків.....	323
Пасарюк І. Р. Підготовка дошкільнят до навчання в школі.....	326
Сосновська І. Ю. Причини агресивної поведінки підлітків.....	330

*Янчук Ольга Олександрівна
студентка 1 курсу магістратури,
спеціальність 013 «Початкова освіта»,
Рівненський державний гуманітарний університет*

*Науковий керівник:
Бричок Світлана Борисівна
к. пед. н., доцент кафедри педагогіки початкової освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет*

ДЗЕРКАЛО НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В НАДБАННЯХ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

*У наших школах не повинно бути нещасливих дітей, душу яких гнітить думка, що вони ні на що не здібні. Успіх у навчанні – єдине джерело внутрішніх сил дитини, які породжують енергію для переборення труднощів, бажання вчитися.
В. О. Сухомлинський*

Сьогодні, втілюючи в життя нову освітню реформу, не можна залишити без уваги надбання нашого великого вітчизняного педагога – Василя Олександровича Сухомлинського. Адже, говорячи про мету Нової української школи, а саме створення такої школи, до якої учням приємно буде ходити і є однією з ідей педагога.

Школа Сухомлинського була спрямована в майбутнє, його педагогіка – це педагогіка серця: «Я зрозумів, щоб стати справжнім вихователем дітей, треба віддати їм своє серце ... Любити дитину - місія педагога», – так писав Василь Олександрович у своїй книзі «Серце віддаю дітям». За таким законом жило його велике серце.

У педагогіці поняття «навчання» завжди трактується, як складний, цілеспрямований процес розвитку й формування особистості.

У школі дитина повинна почуватися вільно і комфортно. Вона не може бути щасливою, коли їй нецікаво, нудно та врешті-решт не комфортно проводити в стінах класу більшу половину свого часу, адже має відчуття, що не в силах опанувати весь навчальний матеріал, який щоденно «викидають» на неї. Зробити учня задоволеним та щасливим в школі означає найперше допомогти йому вчитися. Навчання не має втішних результатів, якщо завжди диктувати учневі «Вивчи, запам'ятай, зроби!». Ще колись, В. О. Сухомлинський виступав проти зубріння. Вчитель повинен розуміти, що учень має засвоїти, а що запам'ятати в процесі виконання вправ, повторів тощо. Школа має ніби два крила. Одне несе навчальну функцію, а інше – виховну, і важливо дотримуватись рівноваги.

Важливе місце він надавав слову вчителя. Адже, вважаю, що саме слово є найпершим кроком і поштовхом до думки учня. Великою бідою, вважаю педагог, є невміння підібрати правильні слова, які б знайшли шлях до серця дитини. «Слово – найтонший дотик до серця; воно може стати і ніжною запашною квіткою, і живою водою, що повертає віру в добро, і гострим ножем, і розпеченим залізом, і брудом... Мудре і добре слово дає радість, нерозумне і зле, необдумане і нетактовне – приносить біду. Словом можна вбити й оживити, поранити і вилікувати, посіяти тривогу й безнадію і одухотворити, розсіяти сумнів і засмутити, викликати посмішку і сльози, породити віру в людину і посіяти зневіру, надихнути на працю і скувати сили душі...» [5, с. 279].

Головне місце (у педагогічному процесі) у педагогіці Василя Олександровича належить особистості школяра. Дитину, він розглядає як індивіда, із своїми живими думками, почуттями й поглядами. Кожна дитина, наче цікавий, та ще невідомий світ [4, с. 346]. Концепція «Нової української школи» спрямована саме на принцип дитиноцентризму. Цей принцип спрямований на особистість дитини, яка стоїть в центрі, навколо якої взаємодіє педагогічна освіта. Завданням педагога є розвиток здібностей та інтересів учня, зацікавлення у навчальному процесі, плекання бажання самовдосконалення та саморозвитку. Новою школою передбачено розкриття потенціалу кожного учня [1, с. 18].

В основі педагогічної теорії лежить педагогічний оптимізм і любов до дітей, формування ідей добра, милосердя, народності виховання. Одним із завдань педагога, вважаю виховання дитини, яка самостійно мислить, має свою особисту думку до навколишньої дійсності, відповідальна перед своїми рідними, друзями, суспільством та в першу чергу перед власною совістю. Звідси головна мета виховання - цивільно-патріотичне формування особистості. Сухомлинський вважаю, що сутність виховного завдання полягає в тому, щоб погляд на світ висловлювався не тільки в умінні пояснити сутність явищ, а й у практичній діяльності, у праці. Нині, освітня реформа реалізує цей погляд у соціально-громадянській компетентності.

Вчитель повинен допомогти віднайти кожному своє «я», допомогти розкрити ті сторони, які можуть досягти вершини розвитку, проявити себе, відчутти себе духовно багатим та унікальним, не обділеним у цьому світі. «Школа – не комора знань, а світоч розуму. Усі діти не можуть мати однакові здібності. І найважливіше завдання школи – виховання здібностей», – вважаю педагог.

Перед учителем, виокремлював два головні завдання. Перше: донести до учнів необхідні знання. Друге: навчити учнів самостійно збагачувати свої знання, саморозвиватися та уміти навчатися впродовж життя використовуючи скарбниці людської культури. Тому, як бачимо і в цих поглядах педагога відображено одну з ключових компетентностей НУШ.

Нині, у школах запроваджують уроки просто неба. Проте, в 1953 році Василь Олександрович влітку почав готувати дітей шестирічного віку до

школи, організувавши «Школу Радості». Ця школа була просто неба. Значна частина занять проходила за межами класу, на природі. Він проводив різноманітні уроки. Діти брали з собою їжу на природу. Велика увага приділялася фізичному вихованню дитини. Діти вчилися рахувати, писати через гру. На цих уроках вчитель учив дітей мислити, спостерігати за навколишнім середовищем. Педагог учив їх відчувати і бачити красу навколишньої природи, берегти її. Відтак, можемо провести паралель ще з однією компетентністю – екологічною грамотністю та здоровим способом життя.

Однією з умов розвивального навчання, яку розглядав В. О. Сухомлинський, є співпраця учнів, батьків та педагогів. «Тільки разом з батьками, спільними зусиллями, вчителі можуть дати дітям велике людське щастя» [3, с. 29].

Саме педагогіка партнерства, про яку ще колись писав Василь Олександрович Сухомлинський є ще одним з ключових компонентів формули Нової школи. Адже, саме сім'я виступає першочерговим середовищем, у якому відбувається соціалізація дитини, основою її психологічної підтримки, засобом плекання та передання культурних цінностей.

У Новій школі прагнуть бачити творчого, активного вчителя, який постійно працює над собою. Підготовка до уроку вимагає чималих зусиль. «До хорошого уроку учитель готується все життя», – стверджував педагог. Якщо ж вчитель буде «горіти» жагою до знань та творчо мислити, то і учні будуть мати цей вогник.

Як бачимо, розглядаючи провідні ідеї великого українського педагога, Василя Олександровича Сухомлинського, ми можемо провести чіткі паралелі із освітньою реформою нині. Тому формула Нової школи – це практика Павлишської школи, це ідеї педагога, які нині впроваджують у життя ХХІ століття.

Список використаних джерел

1. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch2016/konczepczija.html> (дата звернення: 22.11.2019).
2. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. - К.: Рад. школа, 1978.- 263 с.
3. Сухомлинський В.О. Вибрані твори в 5 т. – Т.3. – К.: Рад. школа, 1977. – 659с.
4. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям: Вибр. твори : в 5-ти т. Т. 3. – К.: Радянська школа, 1977. – С. 5–279.
5. Сухомлинський В. О. Як добитися, щоб слово вихователя доходило до серця вихованця: Вибрані твори : у 5-ти т. – К. : Рад. школа, 1976. – Т. 2. – 669 с.